

Franckesche Stiftungen zu Halle

Biblij Cžeska. W sta||rem miestie Prazskem || Wytisstiena

Severin, Paul

Praha, 1537

k Gallatum

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228822](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228822)

k Gallatum.

¶ Tresce Apostol Galatske / je gsau tak brzo
Czteni Krystowo opowehli kterehož Apostol od
člowěka newzal / ani před swým nawrácením
ani potom / ale od samého Krysta.

Kapitola. I.

21

Awel Apostol

ne odlidij ani škeze člowě-
ka / ale škeze Gejússe Krysta
a Boha otce / kterýž
gey wzkřúšyl zmerwých /
y ti kterjž semni gsau w
ssyckni bratrj Cyrkwim Galatským: Ni-
lost wám a pokoj od Boha otce / a Pána
nasseho Gejússe Krysta / kterýžto wydal se
be sameho za hřích nasse / aby nás wytehl
z toho swěta neschetného / wedlee wuole
Boha a Otce nasseho / kterémuž gest čest a
chwała nawěky wěkuow / Amen.

¶ Diwim se tomu / že tak rychle vchylili
gste se od toho kterýž wás powolal k milosti
Krystowě k ginému Czteni / genž není gině-
ho gediné je sauněkterj kterýž wás zarmucu-
gú / a chťj přewrátiti Czteni Krystowo :
¶ Ale bychme pak my / neb Anděl s nebe kázal
1 Ro. xv. awám mimo to což gsme wám kázali / prokle-
ty buď. Načť sem předpowědel wám / a
nynj opět prawim. Budeli wám kázati
kromě toho což gste přigiali / buď prokletý :
Nynj pak k lidemli wedu čyli k Bohu : zdaž
bledim lidem se libiti : bych se gessie libil li-
dem / služebníkem bych Krystowym nebyl.

¶ Známogagistee činim wám bratrjž
Czteni / kterýž kázano gest odemne / žeť není
wedle člowěka / aniž sem geho wzal od člowě-
ka / ani se naučyl / ale škeze zgewenij Gejússe
Krysta: Neš slychali gste omém obcowanij
někdajšim w židowstwu / že nad obyčej
protiwil sem se Cyrkwí Božj / a hūbil sem
gi / a prospijwal sem w židowstwu nad mno-
hě mně rownee w pokolenij mém / hoyněgij
gsa milowníkem otcowských swých wstano-
wenij.

¶ Ale když se libilo tomu kterýž mne od-
delil zbřycha matky mé / a powolal škeze mi-
lost swau / aby zgewil syna swého škeze mne /
abych kázal oněm mezy lidmi. W hned sem
nepowolil řělu a krwi / ani sem šsel do Geru-
zaléma k předtím swým Apostolom / ale
šsel sem do Arabij / a opět nawrátíl sem se do
Damassku: Potom potřech letech přišel sem
do Geruzaléma abych vzšel Petra / y pobyl
sem snim patnácte dnij: Giněho pak z Apo-
stoluw žádného sem newiděl gediné Jakuba
bratra Páně: Coť pak púšy wám / hle před
Bohem jeť neklamám: Potom přišel
sem do kragin Syrských a Cylicye / a nebyl
sem znám twáry Cyrkwim z židowstwa /
kterjž byli w Krystu / než toliko slychali o
mně / že ten kterýž se protiwl nám někdy / gjeť
nynj káže wjru proti kterjž někdy boýowal /
a pro mne chwalili Boha:

¶ Dokazuje že obřezowanij není potřebnee:
Potwzge toho y giných Apostoluw swolením.
Proto y na Petra se oborýl / kterýž swú ne vprím-
nostj před pohany / zdal se obřezowanij potwz-
wati / yako k spasenij potřebného: Zauwra že obřez-
starcho zákona nemagj dežány býti.

Kapitola. II.

¶ O tom pak po čtrnácti letech / opět
sem šsel do Geruzaléma s Barnabá-
šem poyaw ssebau y Tyra / a wšsel
sem podle zgewenij / a rozmluwal sem snimi
Czteni swatee kterjž kážy mezy pohany / a
zwlastě stěmi kterjž se zdáli něco býti / ať
bych snad nadarmo neběžal / a neš ne běhal:
¶ Ale ani Tytus který semnau byl / genž byl
pohanem / není přinucen aby se obřezal / ale
pro wwezené Salešně bratry / kterjž byli při-
šli aby wysspehowali swobodu nassj / kte-
rauž máme w Krystu Gejússe aby nás w
službu podrobili / kterymžto ani na hodinu
nepowolili gsme poddanostj / aby prawda
Czteni zuostala v wás.

¶ O třech pak kterjž se zdáli něco býti / kte-
racy gsau někdy byli / není mi do toho nic :
¶ Buoň osoby člowěka nepřigimá : A tak ti

Gallatuom.

krejčij se nětco zdáli býti / nic sau mi nepomo-
 bli: Ale zase když vzržel je gest mi swěřeno
 Citenij abych ge kázal mezy neobřezanými /
 jako y Petrovi mezy židy: Nebo ten kterýž
 powolal Petra k Apollstwu mezy židy:
 Powolal gest y mne abych byl Apollstolem
 mezy neobřezanými: A když gsau poznali
 milost Boží kteráž mi gest dána: Jakub / a
 Petr / a Jan krejčij se zdáli býti sloupové / ruce
 dali mi / a Barnabášowi na znamenij towa
 rystwuj / abychom my mezy pohany / a oni
 mezy židy kázali / toliko abychom na chudee
 pamatovali čehož y pilen sem byl / abych tak
 činil.

C A když přišel Petr do Anthyochy / z
 gewné sem gemu odepřel / neš gest byl hoden
 trestánij / nebo prwe než gsau přišli někrejčij
 od Jakuba / gůdal s pohany / a když přišli v
 cházal a oddelował se od nich / bože se těch kre-
 řij byli z židowstwa obráčení / a geho po-
 křestwuj powolowali y ginij židee / tak že y
 Barnabáša wwezen byl od nich wto pokřes-
 twuj: Ale když sem vzřel / že se ne vptimně ma-
 gij k prawdě Citenij / ržel sem Petrovi pře-
 dewssmi: Poněwadž ty gsa židem pohan-
 sty gsy žiw / a ne židowsty / y kteráž wedes
 k tomu neobřezané aby židowsty žiwi byli:
D Ny od přirozenij gsine židee / a ne zpohanij
 hčijšnijcy / wědauce to že nebywa člowěk s
 prawedliw včinen z skutkow zákona / ale
 strze wjru Krysta Gejše / y my wvěrzyli
 gsine w Krysta Gejše / abychom byli spra-
 wedliw včinenij zwjry Krystowy / a ne z
 skutkow zákona: Proto že z skutkow zá-
 kona nebude sprawedliw včinen žádný člo-
 wěk.

C Pakli hledagijce abychom sprawedli-
 w včinenij byli strze Krysta / nalezeni gsine
 y my hčijšnijcy / tehda Krystus gest služeb-
 níkem hčijchu / nikoli: Nebo buduli což sem
 prwe kázal opět zase rozdělawati / přestupnij
 kem sebe wštanowugi. Neš yá strze zákon
 vniel sem zákonu / abych žiw byl Bohu s
 Krystem wčijžowan sem / a žiw sem gij ne
 ya / ale žiw gest wemně Krystus / nebo že ny-
 nij žiw sem wře / žiw sem wwiče Syna Bo-
 žiho / kterýžto za milowal mne / a wydal sebe
 samého za mne. Uezamitám milosti Boží.
 Nebo gestli sprawedlnost strze zákon / tehda
 Krystus nadarmo gest vniel:

Přimluwa Gallatuom / a dokazuje starého
 zákona ne dokonalost: Prawij také že sprav edl-
 nost gest zwjry / přidaw y vžitel zákona.

Kapitola. III.

Blázniwuj Galatsstij / y kdo gť wás
 zmamil abyšste newěřyli prawdě:
 Před wassyma očima Krystus Ge-
 jšis předložen gť / a mezy wami wčijžowan:
 Toto toliko chcy zwědēti od wás / z skutkow
 li zákona přiyali gste Duchu swateho / a neb
 z slyšsenij wjry: Tak blázniwuj gste / že po-
 čawšse duchem gij nynij tělem konáte: Tak
 mnoho trpēli gste nadarmo / a wšak nadar-
 moli vžitku: Protož ten kterýž dal wám du-
 cha Swateho / a činij diwy mezy wami / z
 skutkowli zákona to gest / čyli z slyšsenij
 wjry: Nakož psáno gest. Dwěřyl Abra-
 ham Bohu / a počteno gest gemu to k spra-
 wedlnosti: Protož znaytež že kterýž gsau z
 wjry ti sau synowé Abrahamowi.

Pře zwědēssy pak pšimo / že Buoh
 lidi sprawedliw činij zwjry / předpowěde-
 lo Abrahamowi / že požeňnani budau wtobē
 wssyčnili de: A protož krejčij gsau zwjry
 budau požeňnani s wěrným Abrahamem:
 Neš krejčij koli z skutkow zákona gsau / pod
 zlořečenstwim sau: Neš psáno gest: Zlo-
 řečenij každý kdož ne zwořawa wewsssem což
 gest psáno w knihách zákona aby to naplnil:
 Ale že w zákoně žádný nebywa sprawedliw
 včinen v Boha / zgewné gest že sprawedliw
 včinen zwjry žiw gest: Zákon pak není zwjry ale
 kdo bude plniti přikázanij zákona / žiw bude
 w nich: Krystus wykaučil nás z zlořečenst-
 wij zákona / včinen gsa pro nás zlořečen-
 stwim: Neš psáno gest. Zlořečenij každý
 kdož wisý na dřewě / aby mezy národy pože-
 hnánij Abrahamowo bylo strze Krysta Ge-
 jše / abychom zaslíbenij ducha swateho př-
 yali strze wjru: Bratřij wedlee člowěka
 prawi. Wšak wtworzenij některeho člowěka
 k ssaře žádný nepohřý / ani ge ginať mēnij.

C Abrahamowi powědijna sau zaslibe-
 nij y semeni geho: Ne diš semenuom jakožto
 mnohým / ale jakožto gednomu / a semeni
 twému / kterýž gest Krystus: Toto pak pra-
 wim / že k ssařu wtworzeného od Boha /
 při Krystu / zákon kterýž po čtyřech stech / a
 po třidcyti letech včinen gest ne ruffý k wy-
 pčazdnēnij sibuow: Neš byč bylo z zákona

W iij

2
 17. v. B.

17. v. B.
 17. v. B.
 17. v. B.

17. v. B.

17. v. B.
 17. v. B.

17. v. B.

17. v. B.

17. v. B.

K Gallatuom.

těla narozen gest/protiwil se tomu kterýž we
dlé duchu/tak gest y nyní: Ale co prawij pū
smo: wyworz de woku a syna gegūho/ neb ne-
bude dědicem syn děwky/s synem swobodné
A protož bratrūj neysine synowé děwky/ ale
swobodné:~

¶ Napomīnā Apostol Galatskē/ aby ani obře-
zowanū/ ani ginych stareho zákona řadu w nebrže
li/ připominage čeho sau zprossēni/ a čeho sau do
breho došli: Klade rozdiel mezy duchownijmi sku-
tky a tělesnyimi.

¶ Kapitola V.

P Kotož w swobodě kteraž Kry-
stus nás wyswobodil stūyte/ a ne-
budte opēt obřizeni ghem služebno-
sti: Ky yā Pawel prawijm wām / že bude
teli se obřezowati/ Krystus wām nic ne pro-
spēge: A opēt swēdēijm každému kdo se ob-
řezuge/ že gest dluznjkem aby wesskeren zá-
kon naplnil: Zbaweni ste Krysta / kterijž
w zákoně chcete sprawedlnosti nabywati/ z
milosti gste wypadli/ neb my strze Duchu
swateho/ nadēge sprawedlnosti z wūry čela
me: Ueb w Krystu Gejūsi/ ani obřezowa-
nū prospjwā/ ani ne obřezowanū/ ale wūra
kteraz to strze Lāstku pūsobij/ bēžaliste dobře
y kdo gest wām překazyl/ abyssie neposlau-
chali prawdy: Ziadnému nepowoliyte neb
ta rada nenū ztoho kterijž wās powolal:
Naličko kwasu wisseko těsto porussuge.

¶ Jāť dauffanū mām o wās w Pānu/
že nic gineho nebudete sinysliti. Kdoť pak wās
zarmucuge/ poneše saud/ kdož koli gest ten:
Ale yā bratrūj kážili gessē obřezanū / y pčez
pak protiwenstwj trpjm: Tehda gest wy
prazněno pohorsseniū křijer: aby byli wyob-
cowani kterijž wās emautij.

¶ Uebo wy k swobodě powolani ste bra-
trūj/ toliko abyssie swobodny wpřičinu těla ne
dawali/ ale strze Lāstku ducha posluhuytež
sobě wespolek / neb wesskeren zákon w ged-
nom slowu se naplunge: Milowati budeš
bližního sweho yako sebe sameho: Budeteli
se pak wespolek kausati a hryzti/ hledte aby-
ssie wespolek geden od druheho zkazeni neby-
li: Protož prawijm w Krystu.

¶ Duchem chodte/ a žádostij tělesnych
newykonate: Uebo tělo žádá proti dussi / a
dusse proti tělu: Toto zagiste dvě wespo-

leť se sobě protiwj/ abyssie newssēho činili co
byssie chēli: Bywateli pak duchem wedeni
gij neygste pod zákonem: Zgewnijē sau za-
giste skutkowē těla/ kterijž sau/ Cyzoložstwo
similstwo/ nečistota / nestydatost / simlnost/
modloslauženij / trāwenij / nepřiznē / swā-
rowē/ nenawisti/ hnēworwē/ wādy / ruznice
roty/ záwisti/ wraždy/ opilstwj/ hodowanij
a tēm wēcem podobnē / kterēz wām předpo-
widām yako sem y prawē prawil/ že kdož ta-
kowē wēcy činij / kralowstwj Božjho ne-
dugdan: Ale vžitēk ducha gest Lāstka / ra-
dost / pokoj/ dlanhočekanij/ trpēliwost/ dob-
rotiwost / dobrota / tichost / wūra / strud-
most/ zdrželiwost/ čistota: Proti takowym
wēcem nenū zákon: Ale kterijž sau Krysto-
wi/ tiť sau tělo swē wkrizowali s hřichy / a s
žádostmi:~ Ponēwādž tehda duchem
gsine žiwi/ duchem y chodme / nebywayme
marnē chwalu žádostiwij/ wespolek sebe po-
pauzegijce/ geden druhemu zawidijce:~

¶ Napomīnā Galatskē aby se wespolek sna-
sseli/ a porwzuge toho že starý zákon gž přestal.

¶ Kapitola VI.

K Ratzij bylliby zachwaczen Cžlo-
wēk wněkterēm nedosta ku / wy kte-
rūj duchownij ste/ naučte takowee
ho w duchu tichēm prohlēdage sām k sobě/ a
by y ty nebyl pokaušljin: Geden druheho bře-
mna neste/ a tak naplnijte zákon Krystu:
Ueb domnijwali gse kdo/ žeby něco byl a nic
neygfa/ takowý sām sebe swodij/ ale dila
swēho žkus geden každý/ a takť sām wsebe ro-
liť o chwalu mūti bude/ a ne v gineho/ neb ge-
den každý bērijnē swē poneše.

¶ Zde lūgž se pak ten kterijž naučenij přigi-
mā w slowu/ s tūjm od tohož naučenij bēre/
wssum swōm zbojūm: Nemylte se/ Būhē
nebude zklamān / neb což koli bude syti člo-
wēk/ toť bude y žiti: Ueb kdož rozsywā w
těle swēm/ z těla y žiti bude porusseniū/ ale kdož
rozsywā w duchu/ z duchať y žiti bude žiwot
wēcny: A dobře činijce/ ne wstawayme / neb
časem swým žiti budeme ne wstawayijce:
Protož dokawādž čas māmē/ činme dobře
wssēm/ a z wolassie domacym wūry.

¶ Witzēz yaky sem Līsty psal wām rukū
swau: Ueb ti kterijž chřegij se tělesnē libiti/
nūrij wās abyssie gse obřezowali / gedinee

Zgewe. xxi. a

Rijm. xij. d

5

2

3

5

C

W v